

و دقن :مود لصف خیش مالک یسررب یراصنا

- لالدتسا ریسم رد خیش عن اوم
- رودصلا عوطقم لیلد ود ضراعت :لوا عن ام
- رهاظ و صن محازت :مود عن ام

ریسم رد خیش عنام

لال دتسا:

امه یف ةرامأل ةیحج لیلدب انلمع اذإ هنأ مهوت داسف رهطی انركذ امم و
و رودصلایع و طقمك ناریصیف ادنس ناربتعم نیربخلل ناب انلق و
یع و طقم یرهاظ نبب ضراعتلا عقوق اذإ هنأ یف فالخ ال و لاکشإ ال
امه رهاظ فالخب لمعل و امه لیوأت بجو نیرتاوتم و نیتيآك رودصل
ةفراص ةنیرق ماسللا هیلع موصعمل نع امه رودصب عطلال نوکیف
[1]. نیرهاطلال نم لك لیوأتل

هک دنکیم روبجم ارخیش موحرم اذلف. دتفایم ییاهزادنا تسد هب ناشیای شیامرف دعب هب اچنی زا
رس ار اهزادنا تسد نی خیش نادرگاش زا یخرب. دننک فاص ار اهزادنا تسد نی و دنکب عافد اهنی زا
رس ار نی ناشتاریرت رد هک دشاب یزاریش یازریم ناشنادرگاش زا رفن نیلوا دیاش. دنا هدناسر
دناهدرکن تقفاوم خیش اب و دنا هدناسر

لیلد ود ضراعت :لوا عنام رودصلا عوطقم

قرا مالآ ٲیجج لیلدب انلمع اذآ هآ مهوت داسف رهظی انركذ امم و» :تسا نیا لوا مٲهوت نیا مٲهوت ؛«رودصلا ی عوطقمك ناریصیف ادنس ناربتعم نیربخلا ناب انلق و امهیف عوطقم اب ،دننسه تجح تیاور ود هك میتفگ و میدرك لمع هراما تیجج لیلد هب یتقو و هك تسا دببعم نآ رودص هب اچنیا رد ،میراد عطق اهنآ رودص هب رودصلا عوطقم رد ؟دنکیم یقرف هچ رودصلا ،دنرادن یقرف مه اب اذل ،میتسه

نی تیآك رودصلا ی عوطقم یرهاظ نیب ضراعتلا عقوق اذآ هآ یف فالخ ال و لاکشإ ال و»
نع امه رودصب عطقلا نوکف امه رهاظ فالخب لمعلا و امه لپوأت بجو نیرتاوتم و
ود ره «لداعلا قٲص» ؛«نی رهاظلا نم لك لیوأتل ؤفراص ؤنیرق مالسلا هیلع موضعلا
میرادرب تسد اهروهظ زا هك دوشیم هنیرق «لداعلا قٲص» لومش و ،دریگیم ار

محازي ال رهاوظلاب دبعتلا بجو و نأ سايقل داسف و قرفلا حیضوت و
و رهاظلا فالخ ؤارا یلع ؤنیرق رودصلاب عطقلا لب رودصلاب عطقلا
دبعتلا بجوول امحازم رهاظلاب دبعتلا بجو و نوکف هیف نحن امیف
رهاظلا و دنسل رابتعا ؤلدأ یضتقم لمعلا یرخأ قرابعب و دنسللاب
هذه نم نكمملا و نكمم ریغ امه رهاظ ؤارا و امه رودصب مكحلل ینعمب
و رهاظب ذأل اما و نیدنسللاب ذأل اما ریغ ال نانثا ؤعبرأل رومأل
[2]هب ذأل نقیتم امهنم دحاولا دنسلاب امه ذأ نم دنس

دبعتلا بجو و نأ سايقل داسف و قرفلا حیضوت و» :تسا خیش شیامرف هاگنرب اچنیا
هب عطق اب دناوتیم رهاوظ هب دبعت ،هیلعُسیقم رد ؛«رودصلاب عطقلا محازي ال رهاوظلاب
دارم روهظ نیا هك میدیمهف یتقو اما ؛مینك روهظ هب ذخا هك تسا بجاو ،هلب .دنك تمحازم رودص
.دنك هضراعم عطق اب دناوتیم ،دننسه ضراعتم مه اب اهنآ رهاظ و میراد رودص هب عطق نوچ ،تسین

هدومرف ار نآ یلوم هك مینادیم نوچ ؛«رهاظلا فالخ ؤارا یلع ؤنیرق رودصلاب عطقلا لب»
و» .تسا هدش هدارا رهاظ فالخ هك میمهفیم سب ،دنا ضراعتم مه ناشرهاظ رگید فرط زا و تسا
میرادن ی عطقا لصا و میراد ی دبعت یعرش بجو و د هیف نحن ام رد اما ؛«هیف نحن امیف

مه محازم بجو و د ره ؛«دنسللاب دبعتلا بجوول امحازم رهاظلاب دبعتلا بجو و نوکف»
دنراد ضراعت نوچ و ،«دنسللاب ذُخ» دیوگیم یرگید و «رهاظلاب ذُخ» دیوگیم اهنآ زا یکی .دننسه
؛دنس هب مه و رهاظ هب مه ،میدركیم لمع و د ره هب دوبن ضراعت رگا .مینك لمع و د ره هب میناوتیم
محازم اذل ،منك لمع «دنسللاب ذُخ» هب ای منك لمع «رهاظلاب ذُخ» هب دیاب ای تسا ضراعت هك نآ اما
،دنوشیم

رهاظ و دنس رابتعای هلدا محازت

کی دنس رابتعای هلدا؛ «رهاظلا و دنسلا رابتعای هلدا یضتقمب لمعلای یخأ قرابعب و» دعب، مشاب هدرک مه تشاددای دیاش، دمآ منهد هب یداری، مدیمهف یزیچ کی لوا مه نم، دراد یروهظ یازریم. مینیبب دیاب الاح هک یوحن هب؛ دنداد باوج، دوب هدمآ منهد هب هک ار یداری قثوا رد مدید هدش حرطم خیش سرد رد دوشیم مولعم دنیوگیم ار نیا خیش نادرگاش یتقو. دنداد رگذت مه یزاریش دوب.

مكحلای نغمب: رهاظ رابتعای هلدا و دنس رابتعای هلدا یاضتقم هب لمع: دیمرفیم خیش مَلکتم وگب مه و هدش رداص وگب مه دیوگیم هسفنّح یف لیلد؛ «امهرهاظ اءارا و امهرودصب تسا نکمم ریغ، و د نیا رابتعای هلدا یاضتقم هب لمع؛ «نکمم ریغ» تسا هدرک هدارا ار رهاظ نیمه دنوشیمن عمج مه اب و دنراد بذاکت مه اب و دنراد ضراعت مه اب اریز.

محازت تروص ۴

درداد تللاح راهچ؛ «ریغ ال نانتا قعبرألا رومألا هده نم نکمملا و»

دنداد ضراعت نوچ؛ تسین نکمم نیا، «نیرهاظ و نیدنس هب ذخا» ۱.

رابخا و میراد عامچا طقاست مدع رب نوچ، تسین نکمم مه نیا، «نیرهاظ و نیدنس حرط» ۲. رییخت: مینک انعم روج دنچ ار طقاست مدع ولو، [3]میراد طقاست مدع رب هرتاوتم و هضیف تسیم طایتحا ای، فّقوت ای مینک انعم.

دنامیم یقاب لامتحا و د سپ:

۳. امهْمُ عَمَجْلا» هدعاق هک، مینک لیوات ار اهنآ رهاظ و میریگب ار ود ره دنس؛ «نیدنسلاب ذخألا ام!» ۳. دیوگیم ار نیا «نَکَمّا

دحاو- اهنآ زا یکی دنس و رهاظ هک تسا نیا رگید لامتحا؛ «امهدحا نم دنس و رهاظب ذخألا ام!» ۴. مینک اهر ار یرگید رهاظ و دنس و میریگب ار -تسا رییخت هک نیعمان

ذخالا نقیتم: دحاولا دنسلا

ود نیا زا یکی دنس هک تسا نیا رب خیش دیکات؛ «هب ذخألا نقیتم امهنم دحاولا دنسلاف» مینک یراک میناوت یم رگید و دش هتفوک ذخألا نقیتم نیا خیم سپ، تسا ذخألا نقیتم

دنس ای میریگب ار دنسلا نقیتم نیا رهاظ: تسا زیچ ود نیب رئاام رما دش روطنیا هک لاح، بخ رب یتولوا و تسا محازت ود نیا نیب: دنیوگیم. مینک کرت ار نیا رهاظ و میریگب ار یرگید دنتسه -بذاکت هب ام ملع ینعی - ثلاث لولعم نوچ دندادن مه تموکح مادک چه؛ دندادن رگیدکی دشاب یرگید رد کش زا یشان، یکی رد کش هک دنتسین بّسم و ببس ناشدوخ.

یزاریش یازریم مالک

حرطم ار نآ مه [4] قثوا هک مدید. تسای بوخ هتکن، تسای زاریش نسح ازریم آ مالک رد یا هتکن دنهادرک.

عوطقم ای عطق: لیوات رب هنیرق

زا و دنا هدی شک طخ، [5] «هنیرق» و «عطق» هملک ود ریز ناشتاریرق ت رد نسح دمحم ازریم آ موحرم [6]: دنراد لاوس ناشداتسا

ازریم مالک

انم حیضوتب -هرس سdq -هرکذ ام لصاح اذه

لیواتل نیب و عطقلا سفن نیب ؤمزالمل انم: هیلع هجتی نکل، هنن عطقلا کاکفنا مدع و، اعقاو نیربخل رودص وه امن! هل مزالمل لب فاشکنا عم هنأ مولعمل انم و، فشاك و هموزلم یل قیرط هنأ هج نم قیرطل کلد ناک ؤاوس، ؤمزال هیلع بترتی ناک قیرط یأب موزلملا کلد نع فشکی یدلا و، دنسل رابتعا ؤلدأک ایعرش و، عطقلاک ایلقع رودص سفن نیب ؤمزالمل اندجول ؤیضرف ؤیضرقلا انضرف ول انأ، امهی لیواتل نیب و اعقاو امهیلک.

بحول نیرداص امهالک ناربخل ناک ول هن! -لیق ول هنأ یرت الأ یل ؤحاح ریغ نم زاجم و ؤحماسم ریغ نم اقداص ناکل -امهی لیواتل [7]. [8] عطقلا ؤفص طی سوت

هب عطق نیا، هدش رداص هک مراد عطق نوچ «هنیرق رودصلاب عطقلا لب» دیوگ یم امش: دنیوگ یم **رودص هب عطق** هک نم **یناسفن تفص** نیا ایآ: دنیوگ یم ناشیا. تسای لیوات رب هنیرق، رودص تسای بوخ یلیخ لاوس نیا؟ تسای هنیرق، تسای **ماما زا رودص** هک نم **عوطقم** ای تسای هنیرق، تسای هنیرق، تسای ماما زا رودص هک نم عوطقم تیعقاو، تسین هنیرق هک نم عطق و نم یناسفن تفص تسای.

هجتن میناوت یم، میوش لقتنم، ددرگ یم نآ رادم رب ناشیا لالدتسا هک یا هتکن نامه هب رگا تروص هب رگا هک تسه ازریم ترابع رد. تسین سایق داسف نآ یهمزال رگید و میریگب ار ناشیا ماما زا رگا تیاورود نیا: میوگب هنوگنیا ینعی، دوشیم بترتم هجتن مه زاب میوگب یطرش سفن عقاو رودص لصا سپ، دنتسین دارم رهاظ ود هک نیا رب تسای هنیرق نیا دوخ، دشاب هدش رداص زا فشاك نم عطق. دشابن ای دشاب دهاوخ یم نم عطق. نم عطق هن، تسای لیوات رب هنیرق یرمالا و تسین هنیرق «عطق» هک تسای بوخ یلیخ هتکن نیا نیاربانب. تسای هیعقاو هنیرق نآ و رودص رودص هک ام عوطقم هکلب؛ تسین هنیرق عطق اریز، «هنیرق رودصلاب عطقلا لب»: دیوگب دیابن، دنیوگ یم هن هک ضقانت؛ تسین دارم ود نآ رهاظ هک تسای نیا رب هنیرق رودص. تسای هنیرق تسای، دنکیم فشک ار نآ نم عطق و دراد تینیرق، تسای یرمالا سفن رودص سفن هک عوطقم سپ.

دنکیم یتوافت، تسای عراش زا ود ره رودص، رهاظ هدارا مدع و لیوات زوچم و روحم و تینیرق رگا سپ سفن رودص ینعی. شاب دبعتم ود ره هب هک دیوگب یعرش لیلد دوخ ای مشاب هتشاد عطق هک

[12] مینکی م حرط تسا هیقت قفاوم نوچ ار یکی هکلب، مینکی من عمجّ الصا؟! عی عمج

«رهاطلا فالخ هدارا یلع هن یرق رودصلاب عطقلا لب» دن یمارفی خیش هکنیا فرص سپ لوبق مه رودصلا عوطقم نامه رد مالک نیا، دی آی م رودصلا عوطقم رد مه «نکما امهم عمجل» سپ تسین.

هک دیسر مرطن هب مدن اوخ ار دنتفر عوطقم هب عطق زا هک نسح ازرم آ موحر م شیامرف یتقو عطق هکنیا اب ینعی. میشاب هتشان دن مه رهاط فالخ هدارا و میشاب هتشان رودص هب عطق ناوتیم و میوشن لقتنم هب هکلب، میوشن لقتنم نکما امهم عمجل باب هب زاب میراد رودص هب مینکن مه عمجّ الصا و مینک حرط ار یکی.

«نکما امهم عمجل» هدعاق، دندوب رودصلا عوطقم ود ره رگا مییوگب لوصا رد هکنیا یلک لاجّیا یلع رهاط فالخ هدارا لخاد لاجنی ورد و دنشاب رودصلا عوطقم ود ره دن ناوتیم هکلب؛ تسین حیحص، دی آی؛ دنشابن -تسا لیلد ود رهاط لیوات و نیلیلد نیب عمج باب هک دنیوگی خیش هک ینانعم هب- امامت، مینک لیوات هکنیا نودب ار یرگید و میریگی، لیوات یا هژد نودب ار رهاط کی اهنت هکلب یا هیقت رهاطی هدارا اما تسا هدش هدارا رهاط هک مینادیم. تسا هدوب یاهیقت اریز، مینکی م حرط یجدارم هن، هدوب.

فالخ رب هن یرق اما، دنشاب رودص هب عطق تسا نکمم هکلب؛ درادن تیلک لالدتسا نیا نیاربانب هب عطق هک تسا نیا نم ضرع، تسین لیوات بجوم هسفنّ دج یف رودص هب عطق سپ. دنشابن رهاط هن، درکن ادیپ یا همزالم چه سپ، دنکی م تسرد ار دنس رودص هب عطق هکلب، دروآیم لیوات رودص دش هجو نم هکلب، دش قلطم صاخ و ماع هن و یواست.

«هب دخالاً نقیتم امهدحا» طقاست لصا (ب)

طقاست لصا رد خیش مالک

رد لصا: دی یمارف یم ناتدوخ هک تسا نیا لاوس. منک حرطم رگید لاوس کی اجنیا نم الاح باب زا خیش اجنآ رد. 38 حفص باتک نیمه رد تسا خیش ترابع اه نیا، تسا طقاست نیضرعتم باب زا لوا -دنا هتفگ دعب ار تیببس هک هیافک بحاص فالخ هب- [13]. دنوش یم دراو، تیببس نأ ری دقت یلع ؤلک اذه، نکل» هک دنیوگ یم دعب. دنک یم تسرد ار طقاست مدع تیببس: تسا تیببس رب انب نیا «ؤی ببسل باب نم ربخلاب لمعلال نوکی

لب رابخالاً ؤیجج ؤلدأ رهاط وه امك ؤیقیرطال باب نم هانللعج ول اما هیلإ لصوتلاب رمأ وعقاولا طحال عراشلا نأ ینعمب تارامالاً نم اهیری ناریرصی ال ناضراعتملاف عقالا یلإ هلاصیإ ؤبلغل قیرطالاً اذه نم كولس عراشلا ؤدارا مدعب ملعلل نیمحازتمال نیبجالا لیبق نم نیقیرطانانوكی الفاعطق عقالول فالخ امهدحا نأل اعم نیقیرطالاً نم لكل هتدارا ملعی امك امه لمعلال ناکم! الاحم صرف ول وعقالا یلإ [14] عمجل ناکم! ری دقت یلع هسفن یف نیمحازتمال

؛ «اعطق عقالول فالخ امهدحا نأل ... ؤیقیرطال باب نم هانللعج ول اما»

دنیامرف یم دعب رطس راهچ هس. «...عقاولا ىلإ نیقیرط نانوكی الف»

نیعملا امهدحأ نأ ینعمب ال فوقوتلاب ذئنیح مكحلل هجتي انه نم و
نیربخی نیب حیحص ربخ هبتشا ول امك هنیعب هملعن ال و قیرط اعقاو
صوصخلاب هادؤم یف اقیرط سیل امهنم ائیش نأ ینعمب لب

ربخلالصلألاب حجری مل نإ ەیلמעلا لوصألا ىلإ عوجرلا هاضتقم و
مل اذا امب اصتخم و فاكئل ریغ مالكل دروم نوكی الف ال و هل قباطملا
لكب لمعلا زواج ثیح نم ناطقاستی فصألل اقباطم امهدحأ نكی
طقاستلا ىلإ معجرم ریخیخلل نأ امك ،نیقیرط امهنوك مدعل ؛امهنم
[15]. لمعلا بوجو ثیح نم

مینک ربص هک تسین انعم نی هب فوقوت ؛«فوقوتلاب ذئنیح مكحلل هجتي انه نم و»

حیحص ربخ هبتشا ول امك هنیعب هملعن ال و قیرط اعقاو نیعملا امهدحأ نأ ینعمب ال
تیج هلدا ؛«صوصخلاب هادؤم یف اقیرط سیل امهنم ائیش نأ ینعمب لب نیربخی نیب
[16]. دننکیم طقاست دنیامرف یم دعب اذل ،دریگ یمن ار اه نآ زا مادکچی

ربانب و دننکیم طقاست دیوگیم تیج هلدا :دیوگیم امش یتقو هک تسا نی لاؤس اما
؟! [17] تسا هب ذخالا نقیتم امهدحا دیامرفیم اجنیا رد روطج ،دریگیمن ار مادکچی تیقیرط

هکنیا ینعی ،دریگ یمن ار مادکچی هه ،هن ؛دنتسه «هب ذخالا نقیتم امهدحا» دیوگیم اجنیا
دیوگب دیاب هکلب ،تسین حیحص ،«نانثا معبرالا رومالا هده نم نکمملا» دیوگیم
هثالث نکمملا

۱. ىكى رهاط و دنس .
۲. ود ره رهاط حرط .
۳. تسلا طقاست نامه هک ود ره دنس و رهاط حرط .

خیش نادرگاش خساب

حیجارت و لداعت باب هلدا :هلدا زا دارم

زا روظنم اجنیا رد هک دنهدومرف باوج رد اما ؛تسه مه نسح دمحم ازریم تاریرق و قثوا رد لاکشا نی
؛تسین أبن هیآ روظنم ،[18] تیج هماغ هلداهن ،تسا حیجارت و لداعت باب زا ،ذخالا نقیتم و هلداهن
هیعرش هدعاق هک تسا نآ رب هرتاوتم رابخا و عامجا هک نامه ینعی .تسا «رَّیْحَتَف نَذا» روظنم هکلب
نکمملا و» دندومرف هکنیا نیاربانب .دناهدرک انعم روج نی خیش موحرم نادرگاش .تسین طقاست
نم دنس و رهاطب ذخالا اما و نیدنسلاب ذخالا اما ریغ ال نانثا معبرالا رومالا هده نم
هک نی رب ملسم لیلد رطاخهه ،تسا «نانثا» حیجارت و لداعت باب رد «نانثا» نی سب «امهدحأ
تسا هدادن هزاجا ار طقاست ام هب عراش و دننکیمن طقاست و دینک کرت ار اه نآ دیناوتیمن

نادرگاش خساپ رب یدقن

تیج ح هماع هلدا :هلدا زا دارم

لئاسر ترابع رهاظ هک نیآایناث و دینکب یلمأت کی.تسین ای تسا تسرد انعم نی دوحاًلوا الاح ؟تسا کی مادک

مكحللای نغم ربهاطلال و دنسلل رابتعا ةلدأ یصتقوم لمعلل یرخأ ةرابع و :دیامرفیم
نذا»- حیجارت و لداعت هلدا نامه ،رابتعا هلدا زا روظنم ؛«نکمم ریغ امهرهاظ ةدارا و امهرودصب
؟تسا-«ریخثف

نآ اب و هدش هجاوم لاکشا اب بلطم نوچ هکلب ،^[19]تسا هدوبن نی ،خیش دوصقم مینکیم لایخ
دندرک حرطم ار حیجارت و لداعت باب هلدا ،تسا هدماین رد روح اج

هلدا رگا هک تسا نی ،هدوبن نی ناشروظنمّالصالصا خیش هک دسریم ملایخ :میوگیم هک نی لیلد
ار حیجرت بوجو ای دیوگیم ار ریخیخت ای ،حیجارت و لداعت باب هلدا میریگب ار حیجارت و لداعت باب
و ریگب ار یکی هک دیوگیم ةلدا نی ،دیوگب ار حیجرت هچ و دیوگب ار ریخیخت هچ نکل و دیوگیم
هلدا نآ ،هدش ضراعت هک تسا ییاج هب طوبرم حیجارت و لداعت باب هلدا .تسین ات ود یاربّالصالصا
یریگب ار راد حیجرت نآ هک تسا بجاو ای ریگب ار اه نآ زا یکی دیوگیم

ذخالل نقیتمّالصالصا سپ ،دریگب ار اه نآ زا یکی هک تسا نی هب حیجارت و لداعت باب ماقوّالصالصا
و دیوگیم ار تایاور زا یکی اهنت هک حیجارت و لداعت باب رد.یکی :دیوگیم رابتعا هلدا لصا ،میرادن
و لداعت باب هلدا اریز ،میرادن اتود حیجارت و لداعت باب ردّالصالصا ،میرادن کوکشم و نقیتم رگی
هب حیجارت و لداعت باب رد ریخیخت هلدا ماق .دوریم رانک یکی ینعی «رّیخت» دنیوگیم حیجارت
باب رد هک دشاب نی لامتحا رگا اما ؛یریگب ار تایاور کی اهنت هک تسا نی هب ،تسا ندوب یکی
امب ذخ» دنیوگیم ،دشاب لامتحا نی رگا ؟«رّیخت» دیوگیم ،دیریگب ار ود ره حیجارت و لداعت
رگی ،هن ؟«کباحصا نیب رهتشا

«^[20]»

دنس و رهاظ هب ذخا دنام یم یقاب هک یهار اهنت ،دشاب حیجارت و لداعت باب هلدا خیش روظنم رگا
نی.عمریغ یکی؛یکی دیوگیم اهنت هلدا اریز ،تسا یکی

هلدا زا لیلد کی یتح !؟تسا حیجارت و لداعت باب رابخا زا کی مادک رد میریگب ار «نیدنس» رگا
ار یکی هک تسا نی هب لداعت باب هلدا ماقوّالصالصا .ریگب ار دنس ود هک دیوگیم لداعت باب
هکلب ،میرادن نقیتم رگی ،تسا نی هلدا زا روظنم رگا ،«حیجرتللا تاذب ذخ» ای «رّیخت» ریگب
دارم حیجارت و لداعت باب رگا اذل .یریگب ار یکی دیاب دیوگیم حیجارت و لداعت باب رابتعا هلدا
؛ار یرگیّدآکوکشم و دریگب ار یکی آنیقی هکنیا هن ،دریگب ار اهنا زا یکی دیاب اهنت ،دشاب
نقیتم یرگی و تسا ذخالل نقیتم امهدحا .یریگیم ار یرگیّدآعطق و یریگیم ار یکی هکلب
دنتفگ هک یطاقاست اب تروص نآ رد اما ،دریگیم ار نیدنس ،تسا هماع رابخا دارم رگا.تسا کرتلا
دوشیم ضقانتم

بخ متفگ ،دندومرف هنوگ نی خیش نادرگاش مدید هک ادتبا .دشن فاص بلطم نم نهذ رد اذل
رد هک یتقو -مدرک دنلب باتک زا رس هداز نسح اقاّاح لوق هب هکّادعب .تسا نی خیش روظنم
مامت مدید -دوشیم دازآ رکف ،ییآیم نوریب باتک زا یتقو اما ؛تسا روح کی رکف ،یتسه باتک

تسین.

لداعت باب هلداه رگا دراد ضقانت طقاست لصا اب اما، دریگ یم ار نیدنس، دشاب هماع هلداه دارم رگا دشن لح لکشتم شرخآ نیاربانب،، درادن انعم نیدنس هب ذخا هک دشاب حیجارت و

«[21]»

یم امش. دیوگب دیاب مه ار شدوخ یانبم قبط یسکره، بخ؟ تسا کی مادک، خیش یانبم یور بخ یم قیقحت مه ناشدوخ یانبم یور خیش هک نیا ای دندرک تاشامم همه اب خیش هک دیوگب دیواوخ دندنک؟

طقاست، هدعاق: دنیوگیم هماع ی هلداه رطاخ هب هک ارچ؛ تسین محازتآ لصا، خیش دوخ یانبم یور لداعت باب هلداه. دنتفر رانک ود ره، نیدنس ضراعت رطاخ هب و درب رانک ار ود ره طقاست هدعاق. تسا رطان نیدنس هبآ لصا، ریگب ار یکی، «زیخت» دیوگیم هکلب، دیوگیمن ار نیدنس هک مه حیجارت و بخ هک، تسه مه ام فرح زا یخشب نیا میریذپب رگا؟ دنور یم ولج وحن نیا هب خیش ایآ. تسین دیرادهار کی اهنت امش دوش سپ

ادعب خیش هکنآ لاجو، درک عمج اهنا نیب یریگ نقیتم ردق وحن هب ناوتیم اهنت امش شیامرف هب لیلد اما، ریگب ار دنس هک دیوگیم لیلد نیا دیوگیم، دنازادنیب محازت لیلد ود نیب دنهاوخم ار لمحتحم دنس نیا دیوگب هک میدرکن ادیپ یلیلد ام هکنآ لاج و. ریگب ار رهاظ هک دیوگیم رگید مه رگا. دش طقاست اریز، دریگب ار دنس تفگ یمن هکنآ، تسا هماع لیلد ناتدارم رگا. ریگب هکلب، دریگب ار دنس ود تفگ یمن مه نا هک تسا حیجارت و لداعت باب صاخ لیلد امش روظنم. ریگب ار نیعمالیدیکی تفگی

«[22]»

اما، میرواییب دهانش نا یارب زاکتره نیا زا تسا بوخ، تسین طقاست، لصا هک نامه ینعی نیا هک دیوگیم خیش نوچ، تسین هماع هلداه، هلداه زا روظنم هک دندرک لمح روح نیا خیش نادرگاش تاریرقت و قثوا رد. هن ای هتفگ مه یریگیدیسک ار نایب نیا دینیبب لاج. دندنکیم طقاست دیاب ار نا هلابند هکنیا اما؛ تسا حیجارت و لداعت باب هلداه، هلداه زا روظنم هک دوب هزادنا نیمه ازیرم [23].

رهاظلاب ذخ ؛ لداعلا قّدص (ج

خیش تارابع همادا

افلاخم سیل هدنسب ذخال نقیتملایغلا رخال رهاظ وه و نی رهاظلا دحأ حرط و دبعتلا نع غارفلا دعب مالکلا یف لیوأتلا باکترا لصألل فلاخمل نأل لصألل، هرودصب،

نیلصأ دحأ ةفلاخم نیب رمأل رودیف

دبعتلا نقیتملایغ یف رودصلاب دبعتلا لیلد ةفلاخم امإ

دبعتل نقيتم ي ف رهاظلا ةفللخم ام و

ناضراعتي ف ثلاث ن ع ببسم امه ي ف كشلا نأل رخآلا يلع امكاح سيل امه دحأ و
[24].

افللاخم سيل هدنسب ذخال نقيتمل ريغل رخآلا رهاظ وه و ني رهاظلا دحأ حرط و»
دوريم نأل لابندهب مه نأل رهاظ مي تخادنا ار نأل دنس مه يتقو .تسين لصا فالخ ؛«لصلأل

هرودصب دبعتل ن ع غارفل دعب مالكل ي ف ليوأتل باكترا لصلأل فللاخم نأل»
ريغ ي ف رودصلاب دبعتل ليلد ةفللاخم ام ي نيلصأ دحأ ةفللاخم ني ب رمأل رودي ف
مىنكىم تفللاخم دنس ود ره اب و دوريم رانك عمج هدعاق تروصن يارد هك ؛«دبعتل نقيتمل

عمج مه اب ار رهاظ ود و مىريگب ار ود ره دنس ؛«دبعتل نقيتم ي ف رهاظلا ةفللاخم ام و»
مىنك .

رهاظ و دنس هلدا ينىوكت يدنب هبتر

ن ع ببسم امه ي ف كشلا نأل» .تسين اجنىا رد ي تموكح ؛«رخآلا يلعأمكاح سيل امه دحأ و»
امهُدَحَا ينعى ،دنوشىمن عمج مه اب ود نىا هك تسا نىا هب ام ملع ،ثلاث نأل ؛«ناضراعتي ف ثلاث
اى مىرادرب تسد ىرگىد رهاظ زا و مىريگب ار نىا دنس هك مىنادىمن نىاربانب .تسا بذاكأم تحت
مىرادرب تسد ىرگىد دنس زا و مىريگب ار نأل رهاظ .

هن اى تسه ببست اجنىا ردأعقاو اى مىنىبب مىهواخىم اجنىا زا

بىترت كى ،تيلعف و تائاشنا ،ماكح رد اى .منك ضرع ار ي بلطم ،ناشيا مالك همدمق ناوئعهب
روطنامه !؟تسا محازم وا بوجو اب مىيوگب دعب و مىراذگب رانك ار تسا راكشآ و حضاو هك ار يعىبط
،«دنسلاب دبعتل بوجولأمحازم رهاظلا دبعتل بوجو نوكي» :دندومرف راركت رابدنچ هك
«داراب دبعتل بجي كلك» ،تسا بجاو دنس هب دبعت هك يروط نامه :دندومرف لبق هحفص اى
«مالكل رهاظ ملكتمل

ادتبا .دشابىم نأل هلابند مه رهاظ هب دبعت و تسا زىچ كى دنس هب دبعت هك تسا يلاح رد نىا
هك الاح دنىوگىم نأل زا دعب ،نكن ضارعا وا فرح زا و نك قىدصت ار وا دز فرح لداع يتقو هك دنىوگىم
دنچ خيش دوخ ار ينىوكت يدنبهبتر نىا ،بترت نىا .نىبب ار مالك ياوتحم ،ورب ،يدركن ضارعا

وا فرح هب دياب ادتبا .تسين راكنا لباق ام يارب ينىوكت يدنب هبتر نىا .[25]دندومرف راب
...دعب و دراد شوگ

ىلمع هرمت ؛ضراعت رد هىلوا هدعاق

رطتنم و تسا هتسبب ام تسد ،تفر رانك هماع ي ؤلدا نأل -هىلوا هدعاق رب انب- هك مىيوگب رگا ام
هماع ؤلدا هك مىيوگىم طقاست ربانب دنزب فرح ام يارب نىضراعتم دروم رد يلوم هك مىتسه
ام تسد و دنورىم رانك اهنآ همه ،دش ضراعت يتقو هنافساتم ،نك قىدصت ار لداع هك دنىوگىم
نىا .رىگب ار اهنآ زا يكى هك دىوگىم دىج لىلد ،مىنىبب ار دىج لىلد دياب اذل .دوشىم هاتوك
؛تسا دىد روج كى

هلابلند حیجارت و لداعت باب ی هلدا،ریختف نذا ی هلدا دیوگیم هک تسا نیا دید زا یرگید عون اما تجح یا هدیج تیجج هب ،تسا تجح اهنآ زا یکی نالا هک نیضراعتم نیربخ و دشابیم هماع هلددا .تسا تجح ،هیلصا تیجج نامه هب هکلب ؛تسین

درادن یا هرمث چیه ،تسا طقاست هیلوا هدعاق مییوگب رگا :دنیوگیم هک مدید تاملک زا یخرب رد تایاور هب تبسن صخش دید و دروخرپ هون نآ هرمث نیرتالاب ،دراد یدایز هرمث هکیلاحرد .[26] .تسا ریخت ای طقاست ،لصا :مییوگب هک تسا میهم بلطم یلیخ ؟درادن هرمث اچ .تسا

یوذب تجح ار نیا رگا بخ .مینادیم یوذب تجح ار نیا نالا ام هخالاب هک تسا نیا ،نآ تارمٹ زا یکی ،یلک کی :تسا هبترم ود رد تیلعف اریز ؛دیآیمن شیپ ،دندرک تسرد خیش هک میحازت نیا ،میدید ،شقادصم رب قابطنا اب

؟دورو ای تموکح :«لداعلا قّص» مدقت

اب دنس هب دبعت تیلعف هک تسا نیا ،تسا خیش شیامرف هاگنرب و تسا مهم هک یروما زا ینعی ؟دیوگیم نم هب ار کی مادک نالا یلوم :دنیوگیم ،دندرک یئاشنا ار رهاظ هب دبعت تیلعف ار لداع :تسا هدوب هیقیقح هیضق ،ئاشنا رد هکنآ لاح و .دنوشیم محازم مه اب ،هتفگ ار ود ره نوچ ،ریگب مه ار رهاظ و نک قیدصت

«رهاظلاب ذخ» عوضوم عفر:لوا نایب

ضراعتم رهاظ ود هک دوشیم نیا شا هجیتن منکن ضارعا رگا بخ ،نکن ضارعا شفرح زا دمآ لداع یتقو ود اذل ،مدرکن ضارعا مه نم ،نکن ضارعا لداع فرح زا هک دومرف ادتبا یلوم .دنامیم یقاب نم یارب عفر هکلب ،نک ذخا رهاظ هب دیوگب یلوم هک دوشیمن لعفلاب نآ هلابلند رد .مراد ضراعتم رهاظ یلوم نآ هلابلند رد ،منکیمن ضارعا مه نم ،نکن ضارعا هک دیامرفیم .تسا رهاظ هب ذخا بوجو عوضوم مه اب رهاظ ود اریز .منک ذخا رهاظ هب مناوتیمن هک تسا ییاج اما ؛ریگب مه ار نآ رهاظ هک دیوگیم هب هک تسا نیا زا عنانم ضراعت نآ هلابلند رد ریگب ار لداع فرح دیوگیم یتقو اذل .دناهدرک ضراعت :دنیامرفیم خیش هک یتموکح نامه ینعی نیا .دربیم ار رهاظ هب ذخا بوجو ینعی ،مینک ذخا رهاظ [27].تسین

تایاور رب مه نآ قابطنا ،تسا هدش ئاشنا هیقیقح هیضق وحن هب هک تسا یلک کی ،لداعلا قّص لعفلاب مه اب ود ره و دنتسه «لداعلا قّص» نآ قادصم ود ره .تسا یرهق ملسم نب دمحم و هراز ،دنداد هیئاش تیجج و دنوشیم

هب مه نم ،نکن ضارعا اهنآ فرح زا دیامرفیم یلوم و هدش لعفلاب ودره هب تبسن «لداعلا قّص» نیا نخس نیا همزال .دنتسین وگ غورد اهنآ زا مادکچیه .منکیمن ضارعا و مهدیم شوگ یلوم فرح هب ذخا بوجو اما مریگیم ار ود ره فرح هکنیا اب تسا ضراعت نوچ اما ؛منک ذخا ود ره رهاظ هب هک تسا مه :دیوگیم یلوم و دشاب هکنیا هن ؛هتفر رهاظ هب ذخا بوجو نیاربانب .درادن عوضوم رگید ،رهاظ ود رهاظ مه و ریگب ار دنس مه دیوگیم یلوم .هدب تاجن مه ار قیرغ نآ مه و هدب تاجن ار قیرغ نیا یدرکن ضارعا یتقو و نکن ضارعا لداع فرح زا دیوگیم یلوم هکلب ،تسین هنوگنیا هن .ار تایاور ضارعا ،دشن رگا اما .ینک ذخا رهاظ هب دیاب دش رگا ینعی ،تسا دعب هلحرم یارب یدعب جاتنتسا ...اما،تسا تسرد تفرح لصا ییوگیم .ینک یم راک یرگید وحن هب ،یدرکن

مه دورو هتبلال هك ،مدرک ضرع ار نآ ندوب دورو هي بيش .تسين «نتفر» ،مدرکن ضرع ار «دورو» هن .تسا حيحص كي مادک هک نيآ هب مي سریم اّدعب .تسين

و «[29]امکاح سيل» دندومرف اجنيآ رد يکي .دندرک هدا فتسا «مکاح» ري بعت زا اج هس رد خيش

هس عومجم رد .«[31]مکاح ّنکل» دنا ه دومرف ۸۹ ح ف ص رد مه رگي د يکي و «[30]نامکاح» يرگي د رد .دندنکي م ري بعت مکاح هب ار ي ب ب س م و ي ب ب س ّالک-دندرک حرطم ثحب نيآ رد ار تموکح راب ثحب لاحّ يا يلع -هن اي تسه تموکح ي ب ب س م و ي ب ب س کش ايآ هک دش تبحص باحصتسا ثحب نيآ ور رت شيب دياب ؟تسا يزيچ هچ ،تسين مکاح رگا اما ؟هن اي تسه مکاح هک تسا نيآ رس رب مينيک رکف .

[32]

ممنک ضرع ار نآ مه اوخي مه اجني مه رد هدنب اما ،دنريذپي من اجنيآ رد خيش ،هلب

نيرهاظ محازت عوضوم داجيا :مود نايب

ي-م ام هب يلوم هک تسا نيآ رطاخ هب ،ريذپب ار دنس دنيوگي م هکنيا لصا هک تسا نيآ تي عقاو هک الاح .مينکي من در ار نآ فرح و هدرؤا يربخ ام يارب لداع مه اجنيآ رد ،بخ .نکن در ار لداع فرح ديوگ ايآ .دهدي م يلح هار مه نيآ لح يارب يلوم تروصنيآ رد .دوشي م نيرهاظ ني ب ضراعت ،مدرکن در ار وا فرح ينع ي ،دش محازت نيآ رد اما ،دوب مه رهاظ هب ذخا بوجو ،هن ؟دش عفر رهاظ هب ذخا بوجو ،دش هک ضراعت ود ره رد «قي رغلا ذقن» هب هک مرادن تردق نم ،دنتسه ندش قرغ لاح رد رفن ود ي تقو هک روطني مه رگي د نيآ ،بخ .ممنک لمع «رهاظلا ذخ» هب مناوتي من ،دروم تيصوصخ رطاخ هب مه اجنيآ رد ،ممنک لمع دياب دوشي م محازت ي تقو دراوم رئاس رد .تسا هدش محازت ود ره رهاظ هب ذخا رد هکلب ،دوشي من دورو دياب هک تسا ي دراوم زا اجنيآ ؟مينک حرط ار ود ره اي مي ريگب ار اهنآ زا يکي دياب ؟مينک راک هچ اي ؛تسا هدش تسرد يدي دج عوضوم ،مي تفر ثلاث رهاظ غارس و مي درک ليوات ار ود ره رگا ميني ب اي ؟مينکي م اهر محازت باب زا ار يرگي د و مينيکي م ذخا ار يکي هکنيا

محازت عوضوم ،يعرش رما لاثت ما هکلب .درادن لماک قي ب طت ،دورو اب هک مينيکي م لايخ لاحّ يا يلع ؟[33]مينک لح روطچ ار محازت نيآ هک تسا نيآ رد تبحص اذل .تسا هدرک تسرد ي دعب عوضوم يارب ار

يربخم قي دصت :لداعلا قّص

[34]

وشن در لداع فرح زا !؟دوشي م يمحازت هچ ،دوب ني مه مدرک ري بعت هک ي تموکح و دورو اّقا فتا

دندنز ي م ار اه فرح نيآ راک رخآ دندش در بل لاطم نيآ زا هک نيآ زا دعب .دنيامرف ي م اّدعب خيش دوخ

درو ام ٲيقتلا لجال سيل رابخألا ي فانت ٲدمع نأ نم انركذ ام ديؤي و
لاق اذا يتح مرهاظ ركني امم ناك نإ و ربخلا در زاوج مدع نم اضي فتسم
هل نوكي نأ نكمي هنبأب كلذ اللعم راهن هنإ ليل و ليل هنإ راهنلل

ولف رعشي ال شيح نم رفك يف هركني ف هل عماسلا نطفتي مل لمحم
يف امل امهراطب ةيفانملا رابخأل رودص ةهج نم يفانتلا ةدمع ناك
هيلع مامإلا نم اهنوك راكنإ يف نكي مل ةيقت ةلدألا يف انيديأ
[35] دارلا رفك نع الضاف ةدسفم ماسلا

نم اضيفتسم درو ام ةيقتلا لجأل سيل رابخأل يفانت ةدمع نأ نم انركذ ام ديؤي و»
ار تاياور رهاظ دنچره دنيامرفيم خيش دوخ ؛«مهراط ركني امم ناك نإ و ربخلا در زاوج مدع
اقآن نيا وگب ينعي .تسا ىربخم قىدصت نامه نيا .مينك در ار نأ ديابن اما ،مىريذپب مىناوتىمن
نىمه هب ؟!دراد يعنام هچ .منكىم ربصآلعف نم ،تسا هدناسر نم هب ار ماما فرح و هتفگن غورد
فرح زا ديوگىم ىلوم .دىآىمن شىپ ىمحازت ،دوب هدرک حرطم خيش هك ىتموكلح رد هك تسا رطاخ
راك هچ هك دهم حىضوت نم ىارب ىلوم ،متفب رىگآدعب مه رگا .موشىمن در مه نم ،وشن در لداع
منك .

۲۲ ص ۴، ج ،لوصالا دئارف [2]

دئارف(حچرملا دقف عم طقاستلا مدع ىلع تلد دق ةرتاوتملا لب ةضيفتسملا رابخأل نأ ال [3]
۳۹ ص ۴؛ ج ؛ لوصال

ال و اهضرعات يف ةدعاقلا ةطحال م وه امنإ تارامأل ني بضرعاتلا ةيضق نم ركذ ام نأ يفخي ال
دحاو ريغ ةملك هيلع تقفتا امك رابخأل يف نيضرعاتملا ال ك طوقس مدع ىلع عامجلإا يعدي ام برف
۴۱ ص ؛ (تيبل لآ عبط) لوصال ةيافك) رابخأل نم

نأل امهراط فالخ ةدار و امهروص ب عطقل ني ب ةمزالم ال ذإ حيچرتلا مدع عنمب هيلع ضرعتا و [4]
هب عطقلل نوك لجأل وه امنإ اهنع هب عطقلل كاكفنا مدع و عقالو يف امهروص سفن اهل مزالمل
عقالو يف موزلمل توبت فاشكنا عمف عقالو يف هتوبت نع افشاك و اهل موزلم وه ام ىلإ اقيرت
أيعرش وأ عطقلل كأيلقع هنوك ني ب فشاكلا يف قرف ال ةنأ بىر ال و همزال توبت هيلع بترتي
ناك ول معن رهأظلا رابتعا ليلد ىلع امكاح دنسل رابتعا نوك رهطي انه نم و دنسل رابتعا ةلدأك
اضيا يعرشل عطقلل ىلع هبترت هيلع هبترت نم مزلي ال امهروص ب عطقل راثآ نم امهليوأ
وه ام ىلع اضيا ذئنيح هبترت نم دب ال ذإ هب عوطقملا راثآ نم ناك ول ام فالخب ةمزالمل مدعل
يعطقل رهأظلا يف ليوألتا باكترا ريظن ةياعرشلا تاليزننل رئاس يف امك عطقلل ةلزنمب
امك ربخلل صوصخ لباقم يف باتكلا مومعك رووصل ني نطصل رابتعا ليلد ببسب رووصل
صلل دنس و يعطقلل رهاظ ني ب انه ةنأ امك ضرعاتلا نأل ني نألتا ضارعتالا عفد يف هيلإ راشأ
انرشأ ام ىلع رخآال دنس و هدنسب ذخالل نقيتم رهاظ ني ب هيف نحن اميف ضراعتلا كلكل دنس
اميف ضرعيل يعطقلل رهاظ رابتعا ليلد ىلع مكاح انه صلل دنس رابتعا ليلد نأ امكف هيلإ
۵۹۳ ص ؛ (مي دق عبط) لئاسرلا حرش يف لئاسولا قثو) كلكل اضيا هيف نحن

دندراد هراشا بلطم نيا هب دئاوفلا ررد رد مه دنوخآ موحرم

ةحص كلكلذب دهشي امك ،ةنيرق هسفن ب ةنا ال ،ةنيرقلاب عطق رووصلاب عطقلل نأ تفرع دق
لاقى ناب رودصل سفن ىلع ناك ول هيلإ فرصلل ني عتي ام ىلإ ليوألتا و فرصلل موزل قىلعت
(.يفخي ال امك ،قىلعتللا حص املا ةنيرق هسفن ب عطقلل ناك ول و ،امهليوأ بحو ني رداص اناك ول
۴۳۹ ص ؛ ةديدجلا ةيشاحال ؛ دئارفلا ىلع ةيشاحال يف دئاوفلا ررد

(٢٢ ص ٤، ج ٤، لوصال دئارف) ره اظلال فالخ ةدارا ىلع ةنيرق رودصلاب عطقلا لب [5]

: تسا نيا ازرىم موحرم ترابع يادتبأ [6]

عطقلا محازي ال رهاوطلاب دبعتلا بوجو نأ: سايقلا داسف و قرفلا حيضوت و :-هرس سدق -هلوق (ره اظلال فالخ ةدارا ىلع ةنيرق رودصلاب عطقلا لب ،رودصلاب

ءادبأ و رودصلال يف كشلا نع اببسم ليوأتلا يف كشلا نوك عنم :-هرس سدق -هدارم لصاح (١) .هليل سيقملا و سيقملا نيب قراقلا

:ةعبرأ رومأ نيب رودي نيزراعتملا نيربخلال يف رملأ نأ: قرفلا نم هدارا ام حيضوت و

.امهنم لك رهاظب ذخالأ و ،امهيلك رودص ىلع ءانبلأ: اهدحأ

.امهنم ءيش رودص مدع ىلع ءانبلأ: اهيئات

.اسأ رخآال حرط و ،ره اظب ذخالأ و ،نيزعما اهدحأ رودص ىلع ءانبلأ: اثلثا و

.امره اظا يف فرصتلا و ،امهيلك رودص ىلع ءانبلأ: اعبار و

و ايفان هل يفانلا نوكتي تحت ، يقاوبلا نم ءيش نع ببسم ريغ رومأال كلت دحأ يف كشلا و رخآال اليزم

ولف ، يقاوبلا يف لامتحال راصحنا [وه] هليل بترتي ام ءياغ اهدحأ ىفن ىلع ليلد ماق ول لب ىفن ىلع همايق ضرر ول و ،ةثالثا يف لامتحال رصحنى اهدحأ ىفن ىلع ليلد مايق ضرر يقابل دحاولاب ذخالأ نيعتي اهنم ءثالث ىفن ىلع همايق ضرر ول و ،نينثا يف رصحنى نينثا رخآال فرطال توبثل مزلتسم ولخالأ ءعانملا ءلفنملا يف فرط دحأ ءافتنا نأ باب نم

مدعلف امهلوأ أمأ -امهيلك هليل سيقملا و سيقملا يف نيلمتحم ريغ نالوأال نارمأال ناك امل و وعامجال مايق ىلإ ارطن ،اعرش هناكم مدعلف امهيناث أمأ و ،نيزراعتم انوكي مل ال و ،القع هناكم اامهنم لك يف امهمدع ىلع ىنبىف -امهدحأ ءيجحب ءيجالعال رابخالأ رتاوت

-ثالثا رملأ لامتحا يفنت -رودصلاب عطقلا ءفص [يه] ءئاز ءيصوصخ هل هليل سيقملا نكل ،سيقملا يف ءوقفم ءيصوصخالأ هذو و ،هب ذخالأ نيعتي و ،عبارلا يف رملأا هيف رصحنىف -اضى ااضى لامتحال ك لذ يفن بجوت تحت

ذا ،هرىغ لامتحاب عطقلا وه امنإ ليوأتلا باكترا ىلإ هليل سيقملا يف انأجلأ يذلأ نأ: لصاحلا و سيقملا يف دوقفم اذو و ليوأتلاب مازتللالا نع انل صانم ال هعم

ال ،نيزدنسلاب عطقلا نيب و نيزدنسلاب ذخالأ و ليوأتلا نيب ءتبات ءمزالملأ: رخأ ءرابع و ليوأتلا نيب و نيزدنسلال ءيعقاو نيب

ريغ هب ملعلال نع رطنال عطق عم عقالا يف نيزراعتملا نيربخلال رودص درجم: ءثالثا ءرابع و ددجملا هلالا ءيأ تاريقت) .امهرودصب عطقلا وه هل مزالملأ امنإ و ،ليوأتلاب مازتللال مزالمل (١٩٧ ص ٤؛ ج ٤؛ يزارىشلا

٢٠٠-١٩٩ ص ٤، ج ٤، يزارىشلا ددجملا هلالا هىأ تاريقت [7]

ت:سا نی چ ناشی ترابع همادا [8]

كشال نوکي ف، قرطال دحأب هموزلم زارحإ ىلع فقوتي رهاظلا ي ف وه هيلع مزاللا اذه بيترت معن عفتري امهروص تابثإ ةلدأ ةطحال مدع و، اعقاو امهيلك رودص ي فشال نع اببسم ليوأتل ي ف امهروص عطقلا ةروصك ليوأتل اب ذخالل نيعتي و، كشال اذه

ذخالل بجي يذال ربخال ي قرفلا مدع مولعملل نم هأ اضيأ -هرس سدق -هركد ام فعض نع فشكي و ريغ دحاو ربخ عم ةرتاومت ةياور وأ ةيأ ضراعت اذا امك -انيعم ادحاو ناك ام ني ب هروص ىلع ءانبل و هب ني ب -اضيأ -لوألا ي ف رمألا نارود ثيح نم -ماقملا ي ف امك -اريخم ادحاو ناك ام ني ب و -رودصل مولعمل ي ف وأ امه ي ف ليوأتل و رخألا دنسب ذخالل ني ب و هروص ب مازتللال نم دب ال يذال كلذ رهاطب ذخالل هروص ب مازتللال بجي يذال كلذ

ليوأتل ىلإ ردابي ال نأ مزلي رخألا رودص ي فشال نع اببسم ليوأتل ي فشال نكي مل نإف دحأ فقوتي مل هأ عم، امهيلك ي ف هيل ريصلل نم دب الف هنع اببسم ناك نإ و، نيماقملا ي ف زواج نإف -هرس سدق -فنصلل ىتح لوألا مسقل ي ف قرطال ىلع ليوأتل رايتخا ي ف ملعأ امي ف ف. فلاخم ىلع ه ي ف فقن مل امم دحاو لا ربخ ب رتاوتملا ربخال و باتكلل صيصخت

لحم وه يذال يئانثلا مسقل ي ف هنع هل صانم الف، هب مزتلم -هرس سدق -فنصلل اف، ناك فيك و مالكل

-ةرتاوتملا ةنسللا وأ -باتكلل صيصخت ةلأسم و، ني رهاظلا ي ف وه امنإ انه مالكل نإ: لقي نإ امه نم رهظأ وأ اصن امهل فلاخمل ربخال ناك اذا امي ف يه امنإ داحألا رابخأب

نإ ةرتاوتملا ةنسللا و باتكلل رهاظ ي ف ليوأتل ي فشال نإف، دحاو نيماقملا ي ف طانملا: انلق ناك نإ و، ليوأتل رايتخا و هب ذخالل هجو الف صصخمل رودص ي فشال نع اببسم نكي مل هجو ب نيماقملا ني ب قرف الف، صصخمل حرط ىلع ليوأتل رايتخال هجولا وه ناك و هنع اببسم

باتكلل وه و نيعم دحاو ىلإ ةبسنلاب وه امنإ ةم ث هري دقت ىلع ليوأتل نأ وه و، قرف امه ني ب معن هللا ةيأ تاري رقت). امهيلك ي ف وأ نيعملل ريغل دحاو ي ف ه ي ف نحن امي ف و، ةرتاوتملا ةنسللا وأ (٢٠١-٢٠٠: ص ٤، ج ٤، يزاريشال ددجمل

رهاظ فالخ رب لمح اب همزالم، رودص هب عطق هك درك نايب هنوگ نيا ار داتسا مالک ناوت ىم [9] درادن.

زا ىرايسب رد. مىرادن ىدىدرت، درادن رهاظ فالخ اب ىا همزالم رودص هب عطق هك نيا رد: كلذ نايب لكشم. نأرق تاىآ زا ىرايسب لثم تسا هدش هدارا مه ود ره رهاظ و مىراد ىعطق هرازگ ود، تاقوا فشاك؟ تسىچ زا فشاك ضقانت ام. دنشاب ضقانت ام رودصلا ىعطق ى هرازگ ود هك تسا ىماگنه تسا نيا زا فشاك، ضقانت. تسىن راک رد ىا همزالم مه زاب هن؟ ترابع زا ىكى زا رهاظ فالخ هدارا زا ضقانت ىانعم ود دصق، ىلصا لكشم سپ. تسا هدرکن دصق ار ضقانت ىانعم ود نيا مام هك هدارا، (دوصقم) دصق ىفن هب -مىراد رودص هب عطق هك نيا هب هجوت اب - نأ عفر و تسا هدنىوگ ىوس عاجنا دناوت ىم لكشم لح، رت نشور ترابع هب. تسا دصق قلعتم اى و (تسا هدنىوگ ىدج مىىوگب هك نيا دشاب هتشاد ىفلتخم

دنا هدرک دصق ار رگىد ترابع رهاظ فالخ و ترابع ود زا ىكى رهاظ، مام. ١.

مود ترابع لصا هكلب. تسا هدرکن دصقُالصا ار ىرگىد و دنا هدرک دصق ار ترابع ود زا ىكى مام. ٢. تسا هدش نايب هىقت لىبق زا ىرگىد ىعاود هب هكلب ىعرش مكح نايب دصق هب هن

لوصولا دئارف رد تساخيش ترابع بلطم نيا دهاش [10]

انيلع تفتخا ةلصتم نئارقب ام رابخال يف **رهاوطلال فالخ** ةدارا ةرثك يه ام نإ فالختخال ةدمع نإ ةمولعم ةيلاح اهنوك هج نم ةيفتخم ةلصفنم وأ ،ينعم لاب اهل قن وأ رابخال عيطقت هج نم **هيلع مامإلا اهارى حلصم ل ةنيرقلا ريغب ام** و ،سامطنالاب تفتخا ةيلاقم وأ ني بطاخملل نم ةيقتلا ريغ وأ -**ةيروتلا هجو يلع ةيقتلا نأ نم ،هانرتخا ام يلع -ةيقت نم مالمسلا** (١٣٠ ص ؛ ٤٤ ج ؛ لوصولا دئارف) رخال حلصم

ار يا هيروت هيقتا افرص اما دننك يم هراشا زين هيقت هب رهاط فالخ دراوم نينىبت ماقم رد ناشيا دنمان يم رهاط فالخ .

دنا هداد حرش هنوگ نيا ار ترابع نيا ،نينىشحم زا يخرب

تردص ةيقتلا نأ يلع انا ب نوکي ام نإ ،ةيقتلا باب نم هيلع ةنيرق ركذ الب رهاطلال فالخ ةدارا ي أم و ،ةنيرق ركذ الب رهاطلال فالخ ةدارا نع ةرابع يه يتلا ةيروتلا باب نم مالمسلا هيلع مامإلا نم **دصقي مل** اذه يلع ذ ؛ ماقملل الاثم حلصت ال يهف **زئاجلا بدكلا باب نم ةيقتلا نأ** يلع انا ب حرش يف لئاسولا ديهمت) **عقاولا فالخ نوکي يذلا رهاط دارأ لب ،رهاطلال فالخ طفلال نم** (٣٨٨ ص ؛ ١٢ ج ؛ لئاسرلا

:هنومن ناو نع هب .دروخ يم مشچ هب نو لوصا زا یرایسب مالک رد هيقت و رهاط فالخ نينىب هلباقم

:بابسأ هل رابخال يف عقاولا فالختخال نإ :تلق

.ةماعلا ةقفاوم هج نم :اهنم

.فالختخال دّرجمل **ةيقتلا** :اهنم و

.**رهاوطلال فالخ** ةدارا نم خيشل هركذ ام :اهنم و

(٥١٨-٥١٩ ص ،ضراعتلا) .ةسوسدمل و ةبوذكمال رابخال دوجو :اهنم و

وأ يللمعتسالا دارملال يف كشلا ماقم يف وه امنإ رهاوطلال لمعلال يلع ءالقعل انا ب نأ مولعلم نم و يف ثوحب) .ناحتمالا وأ ةيقتلا ماقم يف هنأ وأ رهاطلال فالخ هتدارب ملعلال صرف نود يدجل دارملال (١٣ ص :احالطصا ضراعتلا ١٦ / ٧ ج / لوصولال ملع

وهف هنم الولدم و طفلال نم ارهاط نوکي ام لك نأ يلع رهاوطلال باب يف ءالقعل انا ب نأ :ايناث و ةدارا لامتحا فالخل لامتحا أشنم ناك ءاوس ،هفالخ لامتحا ب نونتعى ال شيحب ،أج هم لكتمل دارم و ،انيرمت وأ ،اوغل لب ينعم ةدافل ال هب ملكتل لامتحا وأ ،ةيقتلا لامتحا وأ ،رهاطلال فالخ وه دحاو لصأ اهانأ :انلق ءاوس ،رهاوطلال ةيچج سفنب عفدي فالخل تالامتحا عيچج رخا ةرابعب (ج ؛ لوصولال ديدست) .رهاوطلال ةيچج شحب يف لاقملال ليصفت و ،ةددعتم لوصا اهانأ وأ روهطلال ةلاصأ (٤٦٣ ص ؛

رد هدينوگ لاح روهظ .تسوا مالک هن و والاح روهظ ،روهظ زا دوصقم يهاگ هک تشاد هجوت دياب هتبلال رهاط فالخ قىداصم زا ار هيقت دوخ ناوت يم اضف نيا رد.هيقت و افخا هن تسابلل اطم نايب و اقلال .درمش

ةروص يف لالحال وه امك **رهاطلال فالخ ضراعتلا باب يف ةيقتلا لامتحاف** ةردان ةيقتلا نا (٤١٢ ص ،نطلال ةيچج يف ءلاسرا)ضراعتل نم هولخ و ربخل دارفنا

نېضر اعاتملا طوقس مدع ديفت اهوعومجمب اهنإ ثيح ،ةيجالعال رابخألأ و عامجلإا ىلإ رظنللاب اذه
-لصلألأ ىضتقمف الإ و ،اهادؤم ىلإ ةبسنللاب انوكي مل نأ امه نوک و امه اؤم يف ةيججل نع امه يلك
طوقس وه امنإ -راتخمل وه امك ةيقي رطلاب باب نم رابخألأ رابتعا ىلع ءانب فرعتس امك

ددجملال هللا ؤيآ تاريخي رقت). هادؤم يف العف ؤجح امهنم عيش نوک مدع و ، ؤيجحلل نع اهنم نيضراعتملال (١٩٦ ص ؛ ٤ ج ؛ يزاريشلال

نم عيجيس ام يفاني ال ، دنسلال بسحب توبثلل نقيتم نيضراعتملال دحلأ نوک نم هانمدق ام نإ م ث ؤيقي رطلال باب نم نيتربتعمملال نيترامألل ضراعت يف ؤدعاقلا يضتقم نأ نم ؤللل همحر فننصلال ، اهوحن و أب نلل ؤيآ لجال رابخلأل رابتعا ىلع ينبنم اذه نأل ، ؤيجحلل نم امهنم لك جورخ و طقاسلل وه دحلأ رابتعا اهاضتقم نأل ، ريختلل و حيچارلل رابخلأ لجال اهرابتعا ىلع ينبنم هانركذ ام و راشأ هيلل و . حضاو وه و ، مدعلالك امهضرف و اسأر امهئاعلل مدع و ، ريخت و انيغت نيضراعتملال و ، حجرم كانه ناك اذا نيئعملال امه دحلأ رودصب دبعتللأ نأ بي رال و : هلو قب اضيأ ؤللل همحر فننصلال ؛ (لئاسولال قثوأ يشاوح عم) لوصلال دئارف). «همدع و عمجلال ريذقت ىلع تباث ، نكي مل اذا ريخملال ؛ (٢٣٤ ص ؛ ٦ ج

هب هك ىبللاطم هب ىلامجا تسا يا هراشا ، خيش مالک رد رهاطلال و دنسلال رابتعا هلدا [19] ناوئع ار لىلد و دى نى ب محازت خيش هك اج نآ. تسا هدش حرطم باتك تشدگ هحفص رد ىلىصفت دنىمرف ىم :

بجي كلذك ، ؤيجحلل طئارش تعمتجا اذا اهرودصب دبعتلل و ؤياورلل يف دنسلال ؤاعارم بجي امك ؤنيرق كانه نكي مل اذا هروصب دبعتلل بوج و ضررمل مالكلل رهاظ مملكتملال ؤدارب دبعتلل رهاظ و دنس رابتعا هلدا زا دوصقم هك تسا نشور ترابع نىا رد (21 ص ؛ 4 ج ؛ لوصلال دئارف) ؤفراص هب زىن ترابع دوخ هك نىا رب هوالع ، درادن حىچار و لداعت ثحب هب ىراک و تسا تىجج هماع هلدا . تساراد ار دوصقم ى هدا فارد ىفاک روهظ ، ىىاهنت

سرد هسلج رد رضاح ناتسود زا ىكى لاوس [20]

سرد هسلج رد رضاح ناتسود زا ىكى لاوس [21]

سرد هسلج رد رضاح ناتسود زا ىكى لاوس [22]

هطحالل نودب ار لصا هك تسا نىا ىلوا : دىامرف ىم ترابع نىا رب دوخ هيشاح رد ، دنوخآ موحرم [23] مىرىگب رظن رد هىجالع رابخا :

-خلل- نيئعملال امه دحلأ رودصب دبعتللأ نأ بي رال و : (ؤدق) هلوق

نإ هرتت أمم حضتي امك ، الصأ امه دحلأ بذألل نيئعتي ملأل و ، ؤيجالعل رابخلأل ؤطحال م ب وه ام نإ اذه **وأ ادنس تارامأل ؤيجج ؤلدأ ؤيضق وه ام بسح ىلع لصلأل سسؤي نا ىلوالا و** ، هللال ؤاش ررد). اهرهظ ؤيضق وه ام نيئعت و اهتطحال م ث ، **ؤيجالعل رابخلأل نع رطنلل عطق عم ، ؤلالد** (٤٣٥-٤٣٤ ص ؛ ؤيدجلال ؤيشاحلل ؛ دئارلل ىلع ؤيشاحلل يف دئاوللل

: دىامرف ىم و دنك ىمن لوبق ار خيش ترابع نىا ام ، ىدزى دىس

خلل حجرم كانه ناك اذا نيئعملال امه دحلأ رودصب دبعتللأ نأ بي رال و : هلوق

، اهلابق يف و ؤيجالعل رابخلأل ؤطحال م ب نيضراعتملال انطحال اذا متي ام نإ نايبالل اذه نأ ىفخي ال مل نإ ريختلل وأ رخلأل ىلع ؤيزم امه دحلأل ناك اذا حيچرلل وه نيضراعتملال يف لصلألأ نأ بلق وأ الف طقاسلل نيضراعتملال يف لصلألأ نأ بلوقل و ؤيجالعل رابخلأل نع ضامغالال عم أم و ، نكي

نیدنسلال نم نیبلایف نیقیتمال ذای، یرجی.

دری فی فکی ذای، هبولطم تابثایف هیلیجاتحم ریغ کدردتسم نایبال اذه نأ: هیلع دری اضی و رهاظلاب ذخال لیلدب ضراعم نیدنسلال ذخال لیلد نأ نم قرابعال هذه لبقرک ذام عمجال دقاق

نیقیتمال ناک ول هرودصب دبعتالیلع قفتمال دحاولا نأل، مات ریغ هسفن فی نایبال اذه نأ عم رمال نکل، رخآال دنس و رهاظب ذخال نیب رودی رمالا نأل لاقی نأ حص ینادجوال نیقیلاب دبعتال دنسلال دبعتال لیلد مومع و قافتال کلد سفن ام هب دبعتال لیلد نوکیف، کلذک سیل لیلعجری هنأ: هیفلوالا ام و، ءاوس نیضراعتمالیلیلدللبسن نأ هیفف یناثالا ام، اقلطم لئال و، رهوظالب دنسلال ذخای عمجال لئالالا نأل، هتججحب لوقن ال یذالی یدیقیقتال عامجالا هیف کوکشم عیشب عامجال دیقی امهنم لکف، رخآال حرطم عم رهوظ و نیدنسلال ذخاب ذخای حیجرتلاب (۴۵۷-۴۵۶ ص؛ ۳ ج؛ لوصال دئارف عیشاح) اندن

۲۲ ص، ۴ ج، لوصال دئارف [24]

تامدقم یلع فوقوم مالسلال مهیلع ججحلل نع ةیورمال رابخالاب یعرشلل مکحل تابثا نأ: ملعا [25]
ثالث:

ةجحلل نع ارداص مالکلال نوک: یلوالا

اهریغ و ةیقت نم، رخآ هجو یلع ال، للال مکح نایبل هرودص نوک: یناثالا

فقوتی اذه و، یغدمال مکحل یلع هتلالد توبث: ةثلاثالا

ةیاورلا طافلال عاضوا نییعت یلع: الاوا

هریغ و اعضو یضتقم دارملا نأ و، اهنم دارمل نییعت یلع: ایناث و

ةعبرأ روم اذهف:

هنع ربعمالا وه و، ةصاخال نونظلال نم ةثلاثالا ةمدقمال نم ةیناثالا ةهجال نوک یلی انرشأ دق یوغللال لوقب اهیف لصاحالا نطلال نوک تبثی مل ام اهنم یلوالا ةهجالا نأ یلی و، یظفللال رهوظلاب اریخا ةیجحلل دبعتسن مل نإ و، ةصاخال نونظلال نم

یقعوالا مکحل نایب یعاد ریغل ةیاورلا رودص مدع ةلاصأب ةتبات اضی اهف: ةیناثالا ةمدقمال ام و یلع مکتمال مالک لمح نم: ةالقعلا و ءاملعال نیب اهیلع عمجمل دقاقالیلیلع اهوعجرل؛ ةججیه و هاوعد عمسی ال اذل و؛ فوخ و ةیقت نم هودصقم فالخ نایبل ال، یقعوالا هبولطم نایبل ارداص هنوک هتارامأب افوفحم همالک نک یمل اذا هیغدی نم

نأ یلی ةلأسمالا هذه عجرمف، داحآال رابخا ةیجج ةلأسم اهل دقع یتلایهف: یلوالا ةمدقمال ام و دیفی امب الا تبثت ال ما دحاولا ربخب تبثت له -هریرقت و اهلعف و ةجحلل لوق ینعأ -ةنسلال (237-238 ص؛ 1 ج؛ لوصال دئارف)؟ ةنیرقلل و رتاوتلال نم عطقلال

هک درک هراشا خیش ریخا هلمج نیمه هب ناوت یم تلالد رب رودص یبتر مدقت دهوش هلمج زا و لصألل افلاخم سیل هدنسب ذخال نیقیتمال ریغل رخآال رهاظ وه و نیرهاظلال دحأ حرط و: دندومرف، لوصال دئارف) «هرودصب دبعتلال نع غارفلا دعب مالکلال یلی و ائالاباکترا لصألل فللاخمل نأل (۲۲ ص، ۴ ج)

(۲۲ ص، ۴ ج، لوص، الاءئارف) رخآلآ لعل امكاح سئل امههأ و [27]

سرد هسلج رد رضاح ناتسود زا یکی لاوس [28]

(۲۲ ص، ۴ ج، لوصالائ دئارف) رخآلا یلع امكاح سیل امه دحأ و [29]

دنس أمأ و، هتلالد ال و صنلا دنس ال و -هیدب -هتلالد محازی ال رهاظلا دنس نأ: هحیضوت [30]
عفر هب دبعتلا راثآ نم نأل؛ هروهط یلع نامكاح امه و، هدنس ال رهاظ نامحازی ام نإف، هتلالد و صنلا
؛ ۴ ج؛ لوصالائ دئارف). صنلاب دبعتلا یف كشلل نع ببسم هیف كشلل نأل؛ روهظلا كلذ نع دلا
(۲۲ ص)

ذ؛ لالدل بسحب حیجرتلا لاسم نع جراخ رهاظلا یلع صنلا میدقت نأ: انركذ امم صخلت دق و [31]
هونس لیلد ضراعی دنسلا یظلالا صنلا، معن. هیلع صنلا حجری یتح صنلا ضراعی ال رهاظلا
(۸۹ ص، ۴ ج، لوصالائ دئارف). رهاظلا رابتعا لیلد یلع مكاح نكل، روهظلا ییح لیلدل

سرد هسلج رد رضاح ناتسود زا یکی لاوس [32]

یلوط هطبار اه نأ نایم یددعتم دراوم رد، هلدا یسررب رد هك درك نایب هنوگ نیا ناوتب دیش [33]
خیش موحرم صاخ تروص هب و نویلوصا هجوت دروم هطبار عاجنا نیا زا یخرب، نایم نیا رد. مینیب یم
دنا هدشن جارختسا هسردم و سالک یاضف رد زونه یخرب و دورو دننام تسا هتفرگ رارق یراصنا

ریبعت هب و دوشن یلعف الصا یثا مکح عوضوم هك دوش یم بجوم لوا مکح عوضوم تیلعف، دورو رد
لباق ام یثحب یاضف رد هك تسا حلطصم دورو نامه نیا. تسا یثا مکح عوضوم عفار، دورو رگی
دور یم نیب زا رهاظ هب ذخا عوضوم، لداعلا قوص لیلد ندمآ اب هك ارج. تسین قیبطت

میراد دورو هون ود ام: تفگ و دش هعسوت هب لئاق ناوت یم نكل

دش نایب هك عوضوم عفار دورو ۱.

دنك یم یثا لیلد یارب عوضوم داجی، لیلد کی ندمآ هك عوضوم تبثم دورو ۲.

هب یمود ندوب دیقم و لیلد ود ییواوتم طابترایاضف رد، عوضوم عفار دورو هك تفگ ناوت یم
هب تسا دیقم (دوروم) مود لیلد هك نیا لثم. دوش یم عفرتم یلوا ندمآ اب اساسا هك تسا یدیق
ددن یمرب تخر دوخ یدیوخ هب كش، لوا مكح ندمآ اب هك لوا مكح رد كش.

نیا زا ام یثحب دروم هك ییواوتم هن و تسا یا هبترم افرض هطبار، عوضوم تبثم دورو رد ام
نیا نوچ؛ تسین عفری هطبار تلالد و دنس نیب هطبار، رهاظ و دنس نیب ضراعت رد. تسا لیبق
، دنس هب ذخا لیلد و دنس دوجو هكلب دنرادن مه اب دیقم و قلطم طابترایخنس زا یطابترا اساسا ود
تسا لیلد رهاظ هب ذخا ححصم.

سرد هسلج رد رضاح ناتسود زا یکی لاوس [34]

۱۳۲ ص، ۴ ج، لوصالائ دئارف [35]

رهاظ و صن محازت :مود عنام

ثي ح رهاظلا عم دنسلا ينظلا صنلاب كلذ سايق داسف رهظي هنم و
نأ هحيضوت .صنلا دنس ال رهاظلا روهظ حرطب امهنيب عمجلال بحوي
هتلالذ اما هتلالذ ال و صنلا دنس ال و هتلالذ محازي ال رهاظلا دنس
و صنلا دنس اما و رهاظلا عارم دنسلا حرط عم يقبي ال ذا حضاوف
نم نال روهظ يلغ نامكاح امه و هدنس ال رهاظ نامحازي امناف هتلالذ
نع ببسم هي ف كشل نال روهظلا كلذ نع ديلا عفر هب دبعتلا راثا
[1].صنلاب دبعتلا ي ف كشلا

رب ار دنس هك ميراد يياهاج ام هك تساروطچ هك ديوك يم تسار هدرک تبحص خيش هيلع هدمآ يسك
مه اجنيا .دينك مدمم ار دنس مه اجنيا رد ،ميربيم ليوات ار رهاظ و مينكي مدمم رهاظ
؛نك ليوات ار يرگيد رهاظ :ديوكيم و دوشيم مدمم ،نك قيدصت ار لداع ديوكيم هك يليلد:ديوكيم
.دنكيم قرف اجنيا :ديوكيم خيش ام

يكي ،ليلد ودينب تسارتمحازم و تسين يرگيد رب مكاح يكي :مترفگ هك نيا زا «رهاظي هنم و»
ار لداع نيا هك ديوكيم رگيد ليلد اما ،ينك ذخا رهاظ هب دياب نوچ نكن قيدصت ار لداع نال ديوكيم
تسين مدمم يرگيد رب مادكچه و تسارتمحازم اهانآ نيب ؛نكن لمع نال رهاظ هب و نك قيدصت
«حرطب امهنيب عمجلال بحوي ثي ح رهاظلا عم دنسلا ينظلا صنلاب كلذ سايق داسف»
رهاظ نال لباقم رد و تسار صن نال تلالذ هك ميراد يدينسلا ينظ ؛«صنلا دنس ال رهاظلا روهظ
ولو تسار رهاظ نال لباقم رد .تسار ينظ نال دنس هكيلاحرد درب ليوات ار صن ناوتيمن اجنيا رد .ميراد
« .دشاب ينظ شدنس ولو دنريگيم ار صن هك دنراد لوبق خيش دوخ و باحضا .دشاب يعطق شدنس
رهاظ رب ار نال و ،ميرگيم نال ينظ دنس اب ار صن »[2]مكحلا يعطق يفانال قيرطلا هيظ
.مينكيم مكاح رگيد ليلد

ليوات ار رگيد رهاظ و ديرگب ار دنس ينعي .دينزب اجنيا رد ار فرح نيمه :ديوكيم لكشتسم
ره ؛دينكب ار راک نيا ،دنس ذخا اب اجنيا رد اما ،ديدربيم ليوات ار يرگيد رهاظ صن اب اجنيا رد .ديرب
.دوريم ليوات روهظ ود

.سايق داسف حيصوت ؛«هحيضوت»

.يصن هن ،تسار روهظ نال تلالذ هك يليلد ؛«رهاظلا دنس نال»

.تسار نيمه نم فرح :ديوكيم .مينك يم شقيدصت ،تسار لداع دوخ ،دنس نوچ ؛«هتلالذ محازي ال»
.ريگب مه ار شرهاظ ،لداعال قوص.درادن يتمحازم تسار حضاو

«عارم دنسلا حرط عم يقبي ال ذا حضاوف هتلالذ اما هتلالذ ال و صنلا دنس ال و»
و تسار ينظ نال دنس اريز ،نال دنس اب هن و تسار صن اريز دراد يتمحازم صن تلالذ اب هن ؛«رهاظلا
چه ،رهاظ دنس سپ ،درادن يدروخرب يرگيد دنس اب رهاظ دنس نياربانب .«لداعال قوص» ديوكيم
.درادن يتمحازم

یم ریگ دعب بخ ،مه‌دیم ماچنا ار راک نی‌ا مه نم و نک قیدصت ار لداع ود ره فرح:دومرف یلوم بخ مت‌فا

یلوم ،مت‌فایم ریگ اچنی‌ا رد اما ،موریم ولج ،دنرادن یفانت روهظ ود هک عقاوم زا یخرب رد هت‌بلا من‌ی‌بیم دعب ؟دوشیم هچ دعب بخ ،مدرک قیدصت مه نم ،نک قیدصت ،دنا لداع ود ره دومرف هب دیاب ه‌دومرف هک ی‌الوم ،ینک ذخا رهاظ هب دیاب ؟دوشیم هچ الاح .منک ذخا رهاظ هب من‌اوتی‌من ود ره هب دیاب دیوگی‌من رگید ،منک لمع ود ره هب من‌اوتی‌من هک دنی‌بیم ی‌تقو ،ینک شوگ اه‌آ فرح دی‌آیم نه‌ذ هب هک هچ ن‌آ اذل .دت‌فایم تی‌لعف زا روهظ هب لمع بوجو رگید ترابع هب .ینک لمع رهاظ .دوشیم حرطم مه اچنی‌ا رد ،دنومرف اچ‌ن‌آ رد خیش هک ی‌تموکح نامه هک تس‌ا نی‌ا

،دینک لوبق اچ‌ن‌آ رد ار تموکح دین‌اوتی‌من دی‌امرفیم هل‌لا هم‌حر الم مو‌حرم هک تس‌ا رطاخ نی‌مه هب لداع فرح هب ادت‌با یلوم نایب قبط هک تس‌ا نی‌ا رما ی‌عیبط هکلب ،دینکن لوبق اچنی‌ا رد یلو دیوگی‌م ار ن‌آ مک‌ح‌آدعب یلوم اریز ،درادن یلکشم می‌ت‌فایب ریگ ن‌آ زا دعب مه رگا ،می‌ده شوگ

دیدج ل‌عج هن ؛ه‌ی‌ل‌صا تی‌جج هم‌ادا :ری‌یخت

دنوریم مدع مت‌ک هب اه‌ن‌آ یود ره دن‌ن‌زب فرح رگیدکی ف‌لاخ‌م ،لداع ود ی‌تقو هک تس‌ین هن‌وگنی‌ا سپ دراد ه‌دی‌ج تی‌جج وت یارب نی‌ضراعت‌م‌ل‌ادح هک دیوگی‌م دیدج ءاش‌ن‌ا هب یلوم و ،دن‌ن‌کی‌م طق‌است و ن‌ذا» :دن‌ی‌امرفیم ماما ی‌تقو ؟!تس‌ا لک‌ش نی‌ا هب‌آ‌ع‌قاو ای‌آ اما .تس‌ا نی‌ا ناش‌ی‌اش‌ی‌امرف هم‌زال هب ام هکلب.دی‌آیم‌ن فرع نه‌ذ هب‌آ‌ل‌صا ،ما‌درک ل‌عج ار دیدج تی‌جج هک تس‌ا ان‌عم نی‌ا هب «ری‌یخت‌ف می‌ن‌زب ار اه‌فرح نی‌ا میدش روب‌جم ،می‌ت‌فرگ طق‌است رب ار ل‌صا ،ل‌وصا ث‌حاب‌م رد هک رطاخ

ار اه‌فرح نی‌ا ی‌تقو هک تس‌ا نی‌ا مه ن‌آ ده‌اش .تس‌ا ه‌ی‌ل‌صا تی‌جج نامه هم‌ادا ،ری‌یخت نی‌ارب‌ان‌ب دیوگی‌م حی‌جارت و لداعت باب هل‌دا دیوگی‌م ام‌ش .می‌ت‌فایم ریگ یرارم‌تس‌ا ری‌یخت رد می‌ن‌زب م‌ر‌ی‌خ‌م دم‌آ‌شی‌پ هک یا هی‌ض‌ق ره رد ،هن‌ا ی م‌ر‌ی‌خ‌م ءادت‌با ط‌قف ،م‌ر‌ی‌خ‌م هک نم الاح اما .ری‌گب ار یکی ؟تس‌ا یرارم‌تس‌ا ری‌یخت و

ار یکی ی‌تقو بخ «ام‌ه‌ذخا ی‌ف ر‌ی‌خ‌ت‌ف ن‌ذا» ،ری‌گب ار یکی دیوگی‌م تی‌جج لی‌لد می‌یوگب رگا ه‌ی‌ل‌وا هد‌ع‌اق ،دش‌اب ام ضرع رگا اما .یری‌گب ار یرگید دین‌اوتی‌من ادرف اذل ،دوشیم مامت رگید ی‌ت‌فرگ

ام‌ش دن‌راد ضراعت مه اب دن‌س ود ی‌تقو ی‌نعی ،[4]تس‌ا ری‌یخت ه‌ی‌ل‌وا هد‌ع‌اق هکلب ،تس‌ین طق‌است نایب نی‌ا اب .ه‌ی‌ل‌وا تی‌جج هل‌دا نامه باب زا ،دیری‌گب ار اه‌ن‌آ زا یکی ه‌ی‌ل‌وا هد‌ع‌اق ناو‌ن‌ع‌ه‌ب دین‌اوتی‌م ود ره هک می‌یوگی‌م و دراد ه‌ی‌ناش تی‌جج ام یارب تی‌اور ود ره .درادن یلکشم یرارم‌تس‌ا ری‌یخت رگید .ار یرگید ی‌هاگ و من‌کی‌م ذخا ار نی‌ا ی‌هاگ ی‌نعی ؛«ر‌ی‌خ‌ت‌ف» دن‌ی‌امرفیم مه ماما .تس‌ا ماما فرح تی‌اور ری‌یخت مه طق‌است ی‌ان‌ب‌م رب میوگی‌من هت‌بلا .نک اهر ار یرگید و ری‌گب ار یکی لوا هک دن‌دومرف‌ن یرارم‌تس‌ا ری‌یخت هک‌نی‌ا ،دش‌اب ری‌یخت ه‌ی‌ل‌وا هد‌ع‌اق هک نی‌ا رب‌ان‌ب هکلب ؛تس‌ا ه‌اب‌ت‌شا یرارم‌تس‌ا .تس‌ا رت‌ح‌ض‌او ،م‌ی‌ن‌ک ب‌ی‌ر‌ق‌ت ار -ی‌ود‌ب هن و-

عام‌جا ف‌لاخ‌م تا‌ی‌اور :موس‌ع‌نام

نكل ضرعام الـب ربخ ناك اذا امـب كلـذ سـايـق مـهـوت ركـذ امـم فـعـضـاً و
فـالـخ ةـدارـب هـدنـس رـابـتـعـا یـضـتـقـمـب مـكـحـي هـنـا فـعامـجـالـل فـلاخـم مـرـهـاظ
لـمـعـلا و دنـسـلا حـرـط نـيـب كـانـه نـارود الـ نـكل هـلـولـدم نـم رـهـاظـلا
دروم قـبـي مـل رـبـخـلا كلـذ دنـس انـحـرـط ول ذـا سـكـعـلا نـيـب و رـهـاظـلا ب

نېرېربخ ل دحأ دنس انحرط اذإ انإف هېف نحن ام فالخې ره اطب لمعلل رخآل ره اطب لمعلل اننكمأ

فلاخم ره اطب نكل ضراعم الب ربخ ناك اذإ امب كلذ سايق مهوت ركذ امم فعصأ و» قیدصت ار نأ ،تسا ینظ هک میراد یربخ کی ،دنک راکنا دن اوتیمن مه ار نیا خیش ؛«عامجالل نیا دیوگیم عامجا ایآ ،میرادرب تسد عامجا زا میناوتیمن .تسا فلاخم عامجا اب شره اطب اما ،میدرک ره اطب نوچ اما ،نک قیدصت ار لداع نیا دیوگیم «لداعال قُص» ؛دیوگیم خیش هن ؟نکن قیدصت ار لداع .نک شلیوأت دعب و نک شقیدصت ینعی ،ریگن ار شره اطب ،تسا عامجا فلاخم نأ

.تسین تمحازم نوچ ،دنادیم توافتم ام ثحب اب مه ار دروم نیا خیش

مه خیش ،ار نیا ؛«هلولددم نم ره اطبال فالخ مدارب هدنس رابتعا یضتقمب مکحې هنإف» .دنراد لوبق

الصا اچنیا ؛«سكعلل نېب و ره اطبال لمعلل و دنسلل حرط نېب كانه نارود ال نكل» ،دشاب هتشاد ضراعت یرگید ره اطب و دنس اب هک میتشاد یدنس کی هک تسین ینارود و تمحازم .تسا عامجا هکلب

ره اطب مینک حرط ار دنس یتقو ؛«ره اطب لمعلل دروم قېبې مل ربخلل كلذ دنس انحرط ول ذإ» ذخا نیب .ینی ذخا ار نأ ره اطب دیاب نوچ ،نکن قیدصت ار لداع نیا دیوگیم عامجا ،بخ .دوریم رانک مه نأ نوچ تسین تسرد نایب نیا ،هلب ؟دراد یلکشیم نیا ایآ ،دوشیم ضراعت نأ دنس هب ذخا اب ره اطب دوخ یضراعت هچ نیا ،مینک لمع میناوتیمن مه نأ هب و دوریم رانک مه نأ ره اطب میراذگب رانک ار دنس رگا ؟!تسا

رانک ار ذخالل نقتیم ریغ دنس ؛«نېربخلل دحأ دنس انحرط اذإ انإف هېف نحن ام فالخې » .میراذگب

.ماهدرک لمع یکی ره اطب مه و دنس هب مه ؛«رخآل ره اطب لمعلل اننكمأ»

[1] ۲۳ ص: ۴، لوصال دئارف

[2] ،اهنايغأ یلع لدتسملا،ةيغرفلا ةيغرفلا مأكحألاب ملعلل احوطصا و .مهفل ةغل هقفل :لوالا و (ةيلقنلا و) ةيلقنلا مأكحألا و تاوذبلا ملعلل جرخف ،رورض نيذلا نم اهنوك ملعي ال ثحب ةيغرفلا لوصأ و ةكئالملا و دوجولل بجاو ملع و ةيذيقلتلا .

دادعتسالل ملعللاب دارملا نأل ،انونظم هقفلل نوک و ،ضعبلاب ملعلل یلع هيقفلل قالطإ دري ال و مأكحألا ريرحت) .مكحلل ةيملع يفانت ال قيرطلل ةيظنظ و ،ةمولعم لوصأ یل دنسملل ماتلا (۳۱ ص: ۱، ج ؛)ةثيدحل - ط) ةيماملل بهزم یلع ةيغرفلل

(۳۴ ص: ؛ةيبرعلل و ةيلوصلألا دغاوقلل ديهمت)مكحلل ةيملع يفانت ال قيرطلل ةيظنظ و

(لوصال ةيافك)مكحلل ةيغطق يفانې ال قيرطلل ةيظنظ نأ اننېب ترهتشا ام هيلل ريشي امبر و (۴۶۹ ص ؛) تيبلل آعبط

دنیامرف یم لئاسر رب دوخ هی شاح رد زین یدزی دیس موحریم [3]

هروهظ یلع نامكاح امه و :هلوق

یف كشلا نأل ، رخآلا روهظ یلع مكاح امهنم لك دنس اضیأ نی رهاظلا یف لاقی نأ نكمی
وامه رودصب مكحل ك لذ مزلی و رخآلا رودصب یف كشلا نم أشن امنإ امهنم لك نم رهاظلا ةدارا
لامحل اب مكحل و نیعملا ریغ و نیعملا یلی وأتلا ینعملا ةداراب مكحل و امه رهاظ حرط .

روهظ عم هتلالد و صنلا دنس نیب ةضراعملا نوكن عنمن انأ رهاظلا و صنلا یف لاقی نأ نكمی و
رم ام ریظن ، ةضراعتم اضیأ امهتلالد نأ امك ، رهاظلا دنس و صنلا دنس نیب ةضراعملا لب ، رهاظلا
(۴۵۸-۴۵۹ ص ؛ 3 ج ؛ لوصألا دئارف ةیشاح) . لمأتف نی رهاظلا یف

۱۳۸۸ / ۸ / ۲۳ خروم حیجارت و لداعت ثحبم ، لوصالا هیافک تاسلج رد ضراعت رد هیلوا هدعاق ثحبم [4]
تسا هتفرگ رارق یسررب و ثحب دروم ۱۳۸۸ / ۸ / ۳۰ و